

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΛΩΡΗΣ

Ἡ πλώρη τοῦ «Ἀθῆναι» μας — ὅπως κάθε καραβιοῦ πλώρη — εἶνε ἡ κατοικία καὶ αὐλὴ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν θερμαστῶν. Τὸ καλοκαίρι ἀπάνου 'ς τὸ κατὰστρωμα, τὸ χειμῶνα κάτω 'ς τὰ γιαντῆνια τους, διξίει οἱ ναῦτες, ἀριστερὰ οἱ θερμαστᾶδες, ξεδεύουν τὴν ἀκριβὴ ὥρα τῆς ἀνάπαυσής τους μπαλόνοντας τὰ ρούχα τους, βράζοντας τὸν καφὲ ἢ τὸ τσάι τους καὶ λέγοντας παραμύθια ἢ ἀνέκδοτα τοῦ τόπου τους, ὅταν δὲ βαρυσκοπεύουν παραδομένοι 'ς τοῦ ὕπνου τὴ σιδερένια ἀγκυλίαν. Τὰ παραμύθια καὶ τ' ἀνέκδοτά τους αὐτὰ εἶνε διάφορα, γιὰτὶ διάφοροι εἶνε καὶ οἱ τόποι ἀπ' ὅπου αὐτοὶ κατὰγονται. Ἄλλος εἶνε ἀπὸ τῆς Κυκλάδης, ἄλλος ἀπὸ τῆς Σποράδης, ἄλλος ἀπὸ τὴν Ἐβδονησά, ἄλλος ἀπὸ τὸ Γαλαξίδι, ἄλλος ἀπὸ τὴν Εὐβοίαν καὶ ἄλλος ἀπ' ἄλλου. Ἐγὼ ἐπὶ ἡγεῖνα συχνὰ καὶ τοὺς ἐσυντρόφευα. Ἀνάμεσα 'ς τὰ τυραννισμένα ἐκεῖνα κορμιά, ποὺ ἀντικατάστησαν 'ς τοὺς κόπους καὶ τὰ βάσανα τὰ δοῦλα πληρώματα τῶν ἀρχαίων νηῶν καὶ τοὺς σκλάβους τῶν γαλερῶν, 'ς τῆς ὄψης ἐκείνης τῆς ἡλιοψημένης, 'ς τὰ χέρια τὰ πετρωμένα καὶ τ' ἀγαθὰ παιδιάτικα τους βλέμματα εὗρισκα ἐγὼ τὸν ἐαυτό μου ἀλάκερο. Τὰ ἀπλὰ τους λόγια πολλές φορές μ' ἐσυγκίνησαν· τὰ χοντρά ἀστεῖα κ' ἡ ἐλευθεροστομία τους πολλές φορές μ' ἐχαροποίησαν· τὰ δυστυχήματά τους κ' οἱ ἀγῶνές τους πολλές φορές μ' ἤφεραν σὲ θέσση νὰ καταρασθῶ τὴν ἀνθρωπότητα. Ὅσα ἄκουσα ἐκεῖ, ἐδῶ μέσα θὰ τὰ ρίξω. Ἴσως κανένας ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες μου θέλει νὰ συγκινηθῇ, ἄλλος νὰ γελάσῃ ἄλλος καὶ νὰ καταρασθῇ τὸν αἰτίον τῶν παθημάτων μας. Βρίσκεται τόση ποικιλία 'ς αὐτὸν τὸν παληόκοσμο!

Ἡ ΤΕΝΤΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Ὅλο τὸ τσοῦρμα ἀναγέλλασε σὰν ἄκουσε τὴν ὑπόσχεση τοῦ Ματζαθρόκου, πῶς θὰ ἔλεγε ἕνα μῦθο ναυτικό. Ἀμέσως ὅποιος ἦταν ὀρθὸς ἐκαλοκάησε, ὅποιος ἐκαθόταν ἀπλωσεν ἀναπαυτικὰ τῆς ἀρίδης του, ὅποιος ἦταν μακριὰ ἤρθε κοντύτερα, κ' ἐγὼ ἐκάθισα 'ς τὴ συνηθισμένη θέσση μου, 'ς τὸν παλαμαροδέτη τοῦ καμπουνιστοῦ τῶν θερμαστῶν. Ὁ γέρο ναυτικὸς ἐβγάλε τὴν πίπα ἀπὸ τὸ στόμα του, ἐβῆξε κ' ἔφτυσε δυὸ τρεῖς φορές, προστοιμαζοντας τὸ λάρυγγά του γιὰ τὴ διήγησι, μερικοὶ ἀπὸ τὸ τσοῦρμα ἐβῆξαν κ' ἐχασμουρήθηκαν ἀνυπόμονα κ' ἐκεῖνος, σὰν εἶδε τὴν ψυχολογικὴ στιγμὴ τοῦ ἀκροατηρίου του, ἄρχισε:

«Δὲν ξέρω, μωρὲς παιδιὰ, ποῖος νὰ ἦταν αὐτὸς ποὺ μᾶς ἔκαμε τέτοιο μεγάλο καλὸ· ἂν τὸν ἤξερα θ' ἀνάβα γιὰ ὄνομά του περισσότερα κερία ἀπ' ὅσ' ἀνάβα κάθε χρόνο 'ς τὸν Ἀἰνιόλα. Μὲ μιά του μαστοριά μᾶς ἀπάλλαξεν ἀπὸ τοὺς διαβόλους τῆς Κόλασης κ' ἀπὸ τοὺς ἁγίους τῆς Παράδεισος, ποὺ θαρρῶ δὲν ἔχει καὶ μεγάλη διαφορά.

Δὲ λέω πῶς μ' ἀρέσει νὰ βλέπω τοὺς διαβόλους μὲ τὰ στριφτὰ κέρατά τους καὶ τῆς μακρινῆς οὐρῆς τους καὶ τὰ σπαθωτὰ νυχποδάρὰ τους· οὔτε τὰ λυσσασμένα οὐρλιάσματά τους θέλω ν' ἀκούω, σὰν καμυκίζουν ἄγρια καμυιά ψυχὴ, οὔτε τὸ χόγλο τοῦ κατραμιοῦ καὶ τῆς πίσας ποὺ βράζει 'ς τὰ Ἐφτά καζάνια, οὔτε τοὺς δαρμούς καὶ τοὺς θρήνους τῶν κολασμένων. Ἀλλὰ καὶ ἡ συντροφία τῶν ἁγίων μὲ τὰ κομπολόγια καὶ τὰ λιθάνια καὶ τῆς ψαλμουδίας καθὼς κ' ἡ ἀσύγκριτη ξαστερὰ τῆς Παράδεισος, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀμαρτία μου, δὲ μοῦ πολυαρέσει. Τί θές, τί γυρεύεις; Καλότερα ὅπως τὰ κατὰφεν ὁ μακαρίτης. Ἐστῆσε χωριστὰ τὴ τέντα τοῦ κ' ἀπὸ τότε ἔχουμε ἥσυχο τὸ μυαλό μας — ἂν ἔχουν μυαλό κ' οἱ πεθαμένοι.

Μὰ 'ς τὰ πόσα ἔγεινεν αὐτό; — τρέχα γύρευε. Ποῖος θυμᾶται; Οὔτε ποῦθεν ἦταν ὁ λεγόμενος ξέρω, μὰ βέβαια Σαντορινιὸς δὲν ἦταν. Οἱ Σαντορινιοὶ — ἔξω ἀπὸ τὸ παιδί μας ἐδῶ τὸν Ἀντώνη — εἶνε ἀλαφρόπετρες. Μὰ φορὰ, λέει, ἔβαλαν τὸν κόρακα νὰ τοὺς λύσῃ τὸ παλαμάρι κ' ὀλονυχτίς ἐγλυκοκυβερνοῦσαν μὲ τὰ παν' ἀπλωμένα ὡς τὴν αὐγὴ ποὺ ξημερώθηκαν πάλι ἐμπρὸς 'ς τὸ Νιμποριό. Μὰ πάλι Σκοπελίτης νὰ ἦταν, κ' αὐτὸ δὲν τὸ καλοχωνεύω. Ὅταν ὁ θεὸς, λέει, ἔχτιζε τὸν κόσμον, εἶχε καὶ τέσσαρα σακκιά γιομάτα κουταμάρες. Ἀμὰ ἐτελείωσε, ἔσπειρε τὸ ἕνα 'ς τὸν ἐπίλοιπον κόσμον καὶ τ' ἄλλα τρία τὰ ἔρριξε 'ς τὴ Σκόπελο. Χρόνον τὸ χρόνον φαντάσου τί δασοφύτρωμα ἔλαβαν ἐκεῖ μέσα! Μωρὲ γιὰ τέτοια δουλειὰ ἐχρειάζονται ἄνθρωπος μὲ μυαλό τρικούβερο. Ἐτσι εὐκολὰ δὲ βουλώνει ὁ διάβολος.

Σὰν ἄρραξε, ποῦ λές, τὸ καίκι 'ς τὸ νησί — 'ς τὴ Σέρφο ἂς ποῦμε — ὁ λαστρόμος πῆρε τὸ μισοκοιλὶ ν' ἀνέβῃ 'ς τὸ χωριὸ γιὰ νὰ μετρήσῃ τὸ σάρι. Ἐλιανοψιχάλιζε κάπως ὅταν ἐξεκίνησε γιὰ τὸ χωριό, μὰ δὲν ἐμποδίστηκε. Πρωτοβρόχια, σοῦ λέει, θὰ περάσῃ. Μὰ σὰν ἔφτασε τὸν ἀνήφορο πιάνει μιὰ δαρτὴ βροχὴ· νεροποντὴ σωστή. Ποῦ νὰ πάῃ νὰ χωθῇ; Οὔτε δέντρο, οὔτε καλύβα, οὔτε λάκκωμα βλέπει πουθενά. Νὰ τρέξῃ γιὰ νὰ φτάσῃ 'ς τὸ χωριὸ ἔλειπε ὁ μισὸς δρόμος ἀκόμη· νὰ κατεβῇ πάλι 'ς τὸ καίκι τὸ ἴδιον ἐμπρὸς βαθὺ καὶ πίσω ῥέμμα, ποῦ λέει ὁ λόγος. Σ' τὸ τέλος τί σοφίζεσαι; Γυρίζεις περίγυρα μήπως τὸν βλέπει κανένας στρατολάτης — ψυχὴ! Πιάνει γλήγορα καὶ γδύνεται ὅπως τὸν γέννησ' ἡ μάνα του· ὠμορφοδιπλώνει τὰ ρούχα του, τὰ χώνει μέσ' 'ς τὸ μισοκοιλί, φρεῖ ἀνάποδα τὸ μισοκοιλί 'ς τὸ κεφάλι καὶ παίρνει δρόμο. Νὰ βραχῇ δὲν τὸν ἔμελε. Τὸ δικό μας τὸ τομάρι βροχῆς καὶ μπόρες δὲ φοβᾶται· εἶνε ἀργασμένο. Τὸν ἔμελε γιὰ τὰ ρούχα του, ποῦ τὰ εἶχε πρωτόβαλτα ὁ φουκαρᾶς.

Ἐδωκ' ἔδωκε, ἐστάθην ἡ βροχὴ. Ἐστάθην ἡ βροχὴ, βγάνει ὁ λαστρόμος τὰ ρούχα του, ντύνεται, παίρνει καὶ τὸ μισοκοιλί 'ς τὸ χέρι καὶ πάλι δρόμο. Ἐξω ἀπ' τὸ χωριὸ τὸν ἀπαντᾷ ὁ διάβολος:

— Γεῖά σου πατριώτη.

— Γεῖά τῆς ἀφεντιχῆς σου, κύρ διάβολε.

— Ποῦθεν ἔρχεσαι;

- Ἀπ' τὸ γιαλὸ.
- Κ' ἡ βροχὴ ποῦ σ' ἀπάντησε;
- 'Σ τὸ δρόμο!
- Ἐλα δά...
- Μὰ τὰ κέρατά σου, 'ς τὸ δρόμο.
- Καὶ δὲ βράχνηκες; ἐγὼ ἔγεινα μουσκίδι.
- Ἐγέλασεν ὁ λοστρόμος.
- Ἄ, κάνει' ἐγὼ ξέρω μιὰ τέχνη καὶ δὲ βρέ-

χομαι.

— Μωρὲ τί λές! σὰν τί τέχνη ξέρεις καὶ δὲν τὴν ξέρω ἐγὼ;

Ὁ διάβολος ἐδιαβολίστηκε· μὰ ἐδιαβολίστηκε καὶ ὁ λοστρόμος.

— Ξέρω μία· λές.

— Γιά ν' ἀκούσω;

— Δὲ σ' τὴ λέω.

— Μωρὲ ἀμὰν πὲς τῇ μου καὶ ὅ,τι θέλεις· θές παλάτι. θές χρυσάφι, θές καλούδια, τί θές νὰ σοῦ δώσω, πὲς τῇ μου.

Ὁ κουτὸς δὲν ἐγύρευε μιὰ φρεγάδ' ἀρματωμένη· δὲν ἔλεγε ἓνα μπάρκο καλοτάξειδο καὶ τυχερὸ νὰ πηγαινόρχεται φορτωμένο, ποῦ νὰ δοξάζῃ καὶ νὰ πλουταίνῃ τὸν ἀφέντη του. Μὰ θὰ εἶπῃς, ναυτικός δὲν ἦταν καὶ αὐτός; Οἱ ναυτικοὶ γιὰ τὸ ἀστεῖο χαλὰν περιουσίες, ἀλλὰ δὲ χαλὰν τὸ ἀστεῖο γιὰ τῆς περιουσίες. Ὁ λοστρόμος νὰ γελάσῃ ἤθελε καὶ νὰ πειράξῃ τὸ διάβολο, καὶ ἀπὸ καζάντι φουρνος μὴν καπνίσῃ.

— Νὰ σὲ βουλῶσω θέλω, τοῦ λές· ἄμα στα-θῆς καὶ σὲ βουλῶσω, σ' τὴ λέω.

Ὁ διάβολος στέκει καὶ συλλογίζεται. Μωρὲ, σοῦ λές, καὶ ἄλλο μασκαράλικο νὰ πάθω! Γιατὶ ἂν ὁ διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρια καὶ πειράζει συχνὰ τοὺς ἀνθρώπους, μὰ καὶ ἐκεῖνοι κάποτε τοῦ σκαρῶνουν δουλειῆς ποὺ κλειέται γιὰ μήνους καταντρο-πιασμένος 'ς τὴ φωλιά του. Μιὰ φορὰ, ἀκούς, τοῦ ῥίξανε 'ς τὸ δρόμο του μιὰ σκούφια Κεφαλλονίτικη καὶ ἔσπασε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ καταλάβῃ τί εἶνε. Τὴν ἔβανε γιὰ σκάλτσα, δὲν ἔκανε· τὴν ἔβανε καπνοσακκούλα, οὔτε· τὴν τραβοῦσεν ἀπὸ πάνου, ἀπὸ κάτω· τὴν μάζωνε, τὴν ἀπλώνε, τίποτε. 'Σ τὸ τέλος τὴν πέταξεν ἀπελπισμένος καὶ ἔφυγε καὶ ἀκόμη τὴν θαρρεῖ μυστήριον. Μιὰ ἄλλη φορὰ, ἐκίνησε νὰ πάῃ νὰ πειράξῃ τὴ γυναῖκα. Ἡ Εὐὰ ἡ παμπόνηρη, καθὼς τὸν εἶδεν ἐτουρλώθηκεν ἐμπρὸς του ὀλόγδυμνη, μὲ τα μαλλιά ῥιγμένα 'ς τὸ πρόσωπο καὶ ὁ καλὸς σου παίρνει τέτοιο φόβο ποὺ ἔκαμε τὸ σταυρὸ του καὶ ἔφυγε 'ς τὰ τέσσαρα. Καὶ μήπως δὲν τὸ γράφουν τὰ χαρτιά πῶς ὁ Σολομῶντας μὲ τὴ βούλα του ἀνάγκασε ὅλα τοὺς τὰ τέχνηματα νὰ πετροκουβαλοῦν καὶ νὰ χτίσουν τὸ Ναὸ τοῦ Θεοῦ 'ς τὰ Ἱερουσόλυμα. Ἀφῆσε τὴν ἄλλη φορὰ ποὺ ἐπῆγε με-ταμορφωμένος σὲ γάϊδαρο νὰ πειράξῃ τὰ σκολεϊτα-ροῦδια καὶ ἐκεῖνα τοῦ πέσανε ἀπάνου ποὺ εἶδε καὶ ἔπαθε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦς. Τοῦ ἔχουν κάψη τὴ γούνη τοῦ κακομοίρη καὶ γιὰ τοῦτο τώρα ἐστεκό-τουν δῖβουλος καὶ τρέβουλος. Μὰ ἔλα πάλι ποὺ δὲν ἠῤῥεσκεν ἡσυχία ὡς ποὺ νὰ μάθῃ τὸ μυστικόν.

— Ἐλα, λές 'ς τὸ τέλος ἀποφασισμένος· βού-λωσέ με καὶ πὲς μου τη.

Ἄμα τὸν ἐβούλωσε τοῦ λές τῶς καὶ τῶς. ὁ λοστρόμος: Ἐβγάλα τὰ ροῦχα μου, τᾶχωσα 'ς τὸ μισοκοῖλι, ἔβαλα τὸ μισοκοῖλι 'ς τὸ κεφάλι μου καὶ δρόμο. Ἐπαψε ἡ βροχὴ, ἐφόρεσα τὰ ροῦχα μου, ἐπῆρα τὸ μισοκοῖλι 'ς τὸ χέρι καὶ πάλι δρόμο.

— Μωρ' αὐτὸ ἦταν! λές ὁ διάβολος τραβῶν-τας τὰ γένεια του.

Καὶ φεύγει καπνὸς ἀπὸ κοντά του».

B'.

«Πέρασε, λές, πολὺς καιρὸς ποῦ σωθήκανε τὰ ψωμιά τοῦ λοστρόμου. Βέβαια ποῦ ἀλλοῦ θὰ πῆ-γαινε παρὰ 'ς τὴν Κόλαση; Ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ χτίστηκε ὁ κόσμος ὡς τὰ τώρα ναυτικός τὴν πόρτα τῆς Παράδεισος δὲν τὴν εἶδεν ἀκόμη.

Ἡ Κόλαση, ἀκούς, εἶν' ἓνας ξερότοπος φοβε-ρὸς καὶ τρομερὸς. Ἐκεῖ ποτὲ δὲ βρέχει· γλῶτ δὲ φυτρώνει· πουλὶ πετάμενο δὲ διαβαίνει. Εἶνε τοι-χογυρισμένη μὲ μεγάλα καὶ ψηλὰ τεῖχη καὶ ἔχει μο-νάχα μιὰν ἐμπατὴ, μιὰ μεγάλη σιδηρόπορτα. Ὅταν ἐπρωτόγεινε ὁ κόσμος ἡ πόρτα ἦταν μικρὴ γιὰτὶ οἱ ἄνθρωποι ἦταν φρόνιμοι καὶ θεοφοβούμενοι καὶ ἐπῆ-γαιναν μὲ τὰ παπούτσια 'ς τὴν Παράδεισο. Μὰ λίγο κατ' ὀλίγο ἄζηναν 'ς τὸν κόσμον τὰ κακά, οἱ ἄνθρωποι ἔγειναν κακοὶ καὶ ἔτρεχαν καραχτιῆς 'ς τὴν Κόλαση καὶ ὡς ποῦ νὰ ἔμπουν μέσα τοὺς ἔβγαине ὁ θεὸς ἀνάποδα. Εἶδαν καὶ ἀπόειδαν οἱ διαβόλοι, ἐγ-κρέμισαν τὰ τεῖχη καὶ ἀνοιξαν μιὰ πόρτα ποῦ γι-λιὰδες ἤμποροῦν νὰ περάσουν μαζί. Μὰ τόσος εἶνε ὁ λαὸς ποῦ πηγαίνει ἐκεῖ ὥστε πάντα στριμωμένοι καὶ μὲ καυγάδες κατορθώνουν νὰ ἔμπουν μέσα. Οἱ γροθιῆς, ἀκούς, καὶ οἱ κλωτσιές, καὶ τὰ μαλλοτρα-βήματα πηγαίνουν καπνός. Ἄν δὲν ἦταν ἐκεῖ οἱ διαβόλοι νὰ τοὺς χωρίζουν, δεκαφτὰ φορὲς θὰ ξα-ναπέβαινε καθένας.

Ὁ μαυρολοστρόμος σὰν ἔφτασ' ἐκεῖ κυττάζει — τί νὰ ἰδῇ; Ὁ καλῆτερος κόσμος τῆς γῆς ἐπῆγαινε 'ς τὴν Κόλαση. Οἱ ἄρχοντες μὲ τῆς ὀλόχρυσες στο-λές τοὺς καὶ τὰ σοβαρά τοὺς πρόσωπα· οἱ παπά-δες καὶ οἱ δεσποτάδες μὲ τὰ φαρδομάνικα καὶ τὰ ἱερά τοὺς ἱκόλφια, οἱ καλογρηῆς καὶ οἱ γουμένισες, οἱ εὐσεβεῖς καὶ οἱ νηστευτές, οἱ μπαγκλίδες ποὺ ἐξι-κοζύγιαζαν καὶ οἱ κρασποπουλητάδες ποὺ ἔδιναν τρα-κόσια τὴν ὄνα καὶ οἱ ἔμποροι ποὺ περνοῦσαν γιὰ μέτρο τὴν πήχη καὶ γιὰ πήχη τὸ ροῦπι· οἱ βαρυτοκιστά-δες οἱ ἄκαρδοι καὶ οἱ σπαῆδες, οἱ ἀχόρταστοι, οἱ ἀντρογυνοχορρίστρες καὶ οἱ προξενήτρες, ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ 'ς τὸν κόσμον περνοῦν γιὰ κατὶ τι καὶ τοὺς σέ-βεται εἴτε τοὺς φοβᾶται ὁ χοντρός λαὸς ὅλοι, ἀκούς; ἐπῆγαιναν ἐκεῖ κλαίοντας τὸν κόσμον ποὺ ἄφησαν, καὶ κλωθογυρίζοντας ἀκόμη 'ς τὸ νοῦ τοὺς τῆς ἄδι-κας καὶ παρὰνομες ὑποθέσεις τοὺς. Ὁ λοστρόμος ἀνακατώθηκε ἀμέσως 'ς τὸ λαὸ καὶ σπρωξ' ἐδῶ σκούντα ἐκεῖ, ἔρτασε 'ς τὴν πόρτα. Μὰ γιὰ κακὴ του τύχη νὰ βρεθῇ βαρδιάνος ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ὁ βουλωμένος. Καθὼς τὸν βλέπει βάνει τῆς φωνῆς. Τρέχουν οἱ ἄλλοι διαβόλοι «τ'εἶνε, μωρέ! τί τρέχει!» ῥωτᾶνε. Τῶς καὶ τῶς, τοὺς λές ὁ βουλωμένος, μὴν τὸν ἀφήσουμε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ἐδῶ γιὰτὶ θὰ μᾶς φέρῃ ἄνου κάτω. Τ' ἀκούν οἱ ἄλλοι δια-

βόλοι, μιὰ κλωτσιὰ κι' ὅξω ἀπὸ τὴν πόρτα τὸν καλὸ σου.

— Διάβολε! κἀθεταί καὶ συλλογίζεται, τώρα τί νὰ κάμω;

Δεξιά μεριά τῆς Κόλασης βλέπει τὴν Παράδειστο, ἕνα περιβόλι, ωραιότατο μὲ δέντρα εὐωδέστατα καὶ βρύση κατὰ πολλὰ ὁμορφη, ὅπως λέν τὰ Συναξάρια. Μὰ βλέπει τὴν πόρτα τῆς κατακλειδωμένης κ' ἔρημης. Κανέναν δὲν ἐξυγωνεν ἐκεῖ. Πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελα τῆς πόρτας βλέπει τὸν Ἅγιον Πέτρο μὲ τὰ κλειδιά κρεμασμένα 'ς τὸ ζωνάρι του, μὲ τὰ μάτια μισοκλεισμένα, τὴ μύτη μακρουλή καὶ κόκκινη σὰν πιπερίονος. Ὁ Ἅγιος Πέτρος λένε πῶς εἶν' ἕνας μπεκρὴς ποὺ βάνει κάτου τὸ Μπαρμπαντώνη ἀπὸ δῶ τὸ Μυκωνιάτη. Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἦταν στουπὶ ἀπ' τὸ μεθύσι. Ἕνας κουτσοκουλόστραχος κουρελιάρης καὶ ψειριάρης—Κραβαρίτης θὰ εἶταν — δυὸ ὥρες τώρα ἐχτυποῦσε 'ς τὴν πόρτα τῆς Παράδεισος, κι' ὁ ἅγιος κλειδοκράτορας δὲν εἶχε εἶδῃ. Ὡς τὸ τέλος ἄκουσε, ἀγριοβλαστήηκε δυὸ τρεῖς φορές γιατί τοῦ χαλοῦσαν τὴν ἡσυχία, ἐσηκώθηκε τρέκλα δίπλα κι' ἄνοιξε νὰ μπᾶσῃ τὸν κουρελιάρη. Ὁ λοστρόμος μας δὲν χάνει καιρὸ, γιούργια μέσα. Εὐστὰ ξυστὰ πάει καὶ κἀθεταί σὲ μιὰν ἄκρη καὶ μὲ ἀπορία βλέπει ψηλὰ τὸν Παντοκράτορα νὰ κἀθεταί 'ς τὸ θρόνον του. Ἐλαμπε ὁ ἥλιος, ἔλαμπε κι' ὁ θρόνος 'ς τὸ χρυσάφι καὶ 'ς τῆς διαμυγντόπετρες. Δεξιά μεριά τοῦ Παντοκράτορα ἐκαθόταν ὁ Χριστὸς καὶ γύρου του ἡ Δωδεκάθεα, οἱ Ἀπόστολοι ὅλοι σὲ θρόνους μαλαματένιους. Παρακάτου ἀπλωμένοι 'ς τὴν παχειὰ γλωρσιὰ ἐκαθόντουσαν κοπάδια κοπάδια οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ὅσιοι καὶ οἱ μαρτύροι. Ἐκάναν γλέντι, ἀκοῦς, ἐκεῖνη τὴν ὥρα! Εἶχαν φαγιά· μὰ τί φαγιά; ἐπεντοβολοῦσε ἡ Παράδεισος ἀπ' τὴ μυρουδιά τους. Κ' ἐπιναν ἕνα κρασί—ρουμπίνι! Ὁ Δαυὶδ—ὁ Προφῆτης ντὲ—ἐπαίριζε τὴν κιθάρα κι' ἐτραγουδοῦσαν οἱ ἄγγελοι, κᾶτι παιδιά, μὰ τί παιδιά! Νὰ τὰ ἔβλεπεν ὁ Μπίρας ἀπὸ δῶ ὁ Μεσολογγίτης, θὰ σηκονότουν τὸ πετσί του, μιὰ πιθαμή. Κ' ἐκάναν μιὰ σαλαχὴ ποὺ χαλοῦσεν ὁ Κάτου κόσμος.

Ὁ λοστρόμος τὰ ἔβλεπεν αὐτὰ κι' ἐστενοχωριόταν ποῦ δὲν εἶχε κανένα νὰ μιλήσῃ. Μπορεῖ μαθῆ, νὰ κρατήσῃς τοῦ καπετὰν Στεφάνου τὴ γλώσσα; Ἕνας τέτοιος ἦταν ὁ λοστρόμος. Ἄρχισε νὰ βλαστημάῃ τοὺς διαβόλους ποῦ δὲν τὸν ἄφηναν 'ς τὴν Κόλαση, νὰ ἔχῃ νὰ λιμάρῃ νύχτα ἡμέρα, παρὰ τὸν ἐστειλαν 'ς τὴν Παράδειστο ποῦ δὲν τὸν χαιρετοῦσε κανένας. Μὰ 'ς τὸ τέλος δὲν ἐκρατήθηκε. Πλησιάζει ἕνα γηραλέο ἅγιο καὶ τοῦ λέγει μὲ σέβας;

— Δὲ μοῦ λές, πάτερ Ἀγιαντώνη, ποῖος εἶν' ἐκεῖνος ἐκεῖ ποῦ κἀθεταί κοντὰ 'ς τὸ Χριστό;

— Οὐ, παιδί μου, ἔκαμεν ὁ ἅγιος· ἐκεῖνος εἶνε ὁ πάτερ Χαράλαμπος ποῦ 'ς τὸν καιρὸ τοῦ μισόκhalου Σεβήρου εἶδε κ' ἐπαθε γιὰ τὸν ἀφέντη τὸ Χριστό μας.

— Μπά· εἶπε μὲ ἀδιαφορία ὁ λοστρόμος· περισσότερο ἔκαμες τοῦ λόγου σου. Ἐκεῖνος ἂν ἐπάλεψε, ἐπάλεψε μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἀμ' ἐσὺ ποῦ τὰ βάλες μὲ τοὺς διαβόλους, ποῦ ἐρχόντουσαν τὴ νύχτα 'ς τὸ κελὶ σου σὰν πεντάμορφες παρθένες κι' ἐσὺ τῆς

ἐδιωχνες κι' ἐκυλίσουν ὁλόγδυμος 'ς τὰ χιόνια γιὰ ν' ἀποφύγῃς τὸν πειρασμό. Δὲ λέγω· νοικοκύρης εἶσαι· μὰ τὴν περιφρόνηση δὲ σ' ἄξιζε.

Ὁ Ἀγιαντώνης ἀκούοντας αὐτὰ ἔρριξε τὸ κεφάλι κάτου, ἐσουφρώσε τὰ φρύδια κι' ἔφυγε χωρὶς νὰ εἰπῇ λόγο.

— Καλὰ σ' ἔχω, συλλογίστηκε ὁ λοστρόμος.

Καὶ μὲ τὴν ἴδια σκέψη πλησιάζει τὸν Ἀγιάννη τὸν Καλυβίτη, ποῦ ἦταν ξαπλωμένος κάτου ἀπὸ μιὰ μηλιά κι' ἔβλεπεν ἀπὸ μακριὰ τὸ γλέντι.

— Δὲ μοῦ λές, τοῦ λέει· γιατί ἐσὺ τέτοιο ἀρχοντόπουλο μωσκαναθρεμμένο, ποῦ ἄφηνες τιμὲς καὶ δόξες καὶ καλοπέρασες γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, νὰ κἀθεσαι παραμελημένος καὶ ἄλλοι ποῦ τίποτα δὲν ἔκαμαν νὰ τραγοῦνουν 'ς τὸ τραπέζι τοῦ Παντοκράτορα; Δὲν ἤξερω· νοικοκύρης εἶσαι, μὰ τέτοια περιφρόνηση θαρρῶ δὲ σ' ἄξιζε.

Ὁ Ἀγιαννὴς ἐσήκωσε τὰ μάτια κι' ἐκύτταξε καλὰ τὸ λοστρόμο, ἔπειτα μὲ μιὰς τὰ χαμήλωσε, ἐγύρισε τ' ἄλλο πλευρὸ κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

— Καλὰ σ' ἔχω κι' ἐσένα· ἐσκέφθηκεν ὁ λοστρόμος.

Καὶ τραβῶντας τὸ δρόμο του ἀπάντησε τὸν ἅγιο Τρύφωνα κι' ἀρχινάει καὶ τὸν κουρδίζει κι' αὐτὸν κι' ἔπειτα πηγαίνει 'ς τὸν ἅγιο Λευτέρη.

Ἔτσι ἐφούσκωσε πεντέξῃ ἁγίους, ἀρχίζουν τῆς φωνῆς, πιάνονται 'ς τὰ χέρια ἀναμεταξύ τους. Πᾶνε ἄλλοι νὰ τοὺς χωρίσουν, πιάνονται κι' ἐκεῖνοι· σπᾶνε ποτήρια, πετᾶνε πιάτα, ἀναποδογυρίζουν τὸ τραπέζι, ἐπανάσταται 'ς τὴν Παράδεισο! Ὁ Παντοκράτορας βαρὺς ἀπ' τὸ φαγοπότι, ἐγλυκοκοιμώτουν ἐκεῖνη τὴν ὥρα, γειρμένος 'ς τὰ γόνατα ἐνὸς ἀγγέλου. Ἀκούει τὸν καυγᾶ, πετάεται· θυμωμένος, ἀρπάζει ἕνα βούρδουλα «νά σου!» τοῦ ἐνός, «νά σου!» τ' ἄλλουνοῦ, τοὺς ἀλωνίζει ὅλους.

— Δὲ φταῖμ' ἐμεῖς, ἀφεντικό· φωνάζουν οἱ ἅγιοι· νὰ, αὐτὸς μᾶς ἔβαλε σκάνταλα.

Πιάνουν τὸ λοστρόμο. «Μωρὲ ποῦ βρέθηκες ἐδῶ μέσα!» μιὰ κλωτσιὰ κι' ὅξω ἀπὸ τὴν Παράδειστο.

— Ἄλλος διάβολος πάλι· λέει ὁ λοστρόμος συλλογισμένος· τώρα ποῦ νὰ πάω; Νὰ ἦταν εὐκολο τουλάχιστο νὰ γυρίσω πάλι 'ς τὸν κόσμο.

Σὰν νὰ τοῦ καλοφάνηκε αὐτὴ ἡ σκέψη: «Τί καλὰ, σοῦ λέγει, ν' ἀρχίσω πάλι τὰ γλέντια καὶ τὰ ταξίδια μου!» Τηράει περίγυρα νὰ βρῇ τὸ δρόμο γιὰ τὸν Ἀπάνου κόσμον· τίποτα. Αὐτὸς ποῦ μὲ τὸ κερί καὶ τὸ κουμπάσο ἄνοιγε δρόμους 'ς τὰ πέλαγα καὶ μὲ τὸ τρισκότειδο εὗρισκε τὰ μπουγάζια καὶ τὰ πόρτα, ἐγύριζε τώρα ψηλαφώντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ σὰν θεότυφος. Ὁ Χάρος, ἀκοῦς, σὰν πάρῃ τὸν πεθαμένο τὸν περνάει πρῶτα ἀπὸ τῆς Ἀρνης τὸ βουνό, ἕνα βουνὸ θεόρατο καὶ δασωμένο· 'ς τὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ εἶνε τῆς Ἀρνησιᾶς ἡ βρύση ποῦ τρέχει νερὸ κρούσταλλο· τοῦ δίνει καὶ πίνει νερό· κι' ἀρνιέται γιὰ μιὰς τοὺς δικούς του. Ἐπειτα τὸν περνάει ἀπὸ τὴν Ἀλησμονιά, ἕνα λειβάδι ποῦ εἶνε δασοφυτρωμένο τὸ λησμοθότανο· ἅμα περάσῃ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὁ δόλιος ἀνθρώπος, λησμονάει τὸν κόσμον καὶ τῆς στραῖτες καὶ τὰ διάβαστά του. Γι' αὐτὸ κι' ὁ μαυρο-

λοστρόμος τώρα όσο κι' αν πάσχιζε, τίποτα δὲν ἔκανε. Γύριζε ἀριστερά, ἐθρυσκότουν ἄξαφνα 'ς τὴν πόρτα τῆς Κόλασης κ' ἤθλεπε μπροστά του ἀγριεμένο τὸ διάβολο μ' ἕνα δικριάνι σιδερένιο 'ς τὰ γέ-
ρια νὰ τὸν φοβερίξη μήπως πλησιάσῃ ἐκεῖ· γύριζε δεξιά ἤθλεπε τὴν πόρτα τῆς Παράδεισος καὶ τὸν ἅγιον Πέτρο, κρατώντας γιὰ ῥαβδί μιὰ θεόρατη κλειδα κ' ἔτοιμον νὰ τοῦ σπάσῃ τὰ κόκκαλά, ἂν ἐπλησιάζε.

— Ρε Διάβολε, λέει· σὰ σκοῦρα τὰ πράγματα.

Μὰ ὁ καλὸς καρaboκύρης 'ς τὴ φουρτούνα φαίνεται, λέμε μεις οἱ ναυτικοί. Ὁ λοστρόμος ἀντί ν' ἀπελπισθῇ ἐθύμωσε· κι' ὁ ναυτικὸς σὰ θυμώσῃ ἀναποδογυρίζει τῆς θάλασσας. «Ἐτσι εἰστε, λέει, νὰ σὰς μ'πῶ ἐγὼ ρουθοῦνι ὁλουσῶν!» Πιάνει μὲ μιᾶς καὶ μαδάει ὅση τρίχα εἶχε ἀπάνου του καὶ τὴν πλέκει πανί. Ἐπειτα πᾶει κρυφὰ καὶ κόβει ἀπὸ τὰ δέντρα τῆς Παράδεισος μιὰ κλάρα· τὴν πελεκάει καλὰ καὶ στένει ἀνάμεσα Παράδεισος καὶ Κόλασης δική του τέντα.

Ἀπὸ τότες ὅποιος ναυτικὸς πεθάνει, δὲ σκοτίζεται γιὰ Κόλασες καὶ γιὰ Παράδεισους. Πᾶει γραμμὴ 'ς τὴν τέντα του! . . .»

Ἐγέλασε τὸ τσοῦρμα μὲ τὴν καρδιά του 'ς τὰ λόγια τοῦ Ματζαθράκου, τὰ νόστιμα. Μὰ ὁ Λιανὸς ὁ Κουμιώτης ποῦ πέντε φορὲς ἐχώρισε τὴ γυναῖκα του καὶ πάλι τὴν ξαναπῆρε, ἐρώτησέ με μάτια κόκκινα σὰν τὴ φωτιά:

— Καὶ οἱ γυναῖκες μας θᾶρχουνται κ' ἐκεῖνες 'ς τὴν τέντα μας;

— Βέβαια· ἀπάντησεν ὁ Ματζαθράκος πονηρὰ γελώντας. Χωρὶς τὴ γυναῖκα ἀρματώνεις λατινᾶ-
δικο! . . .

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΦΩΤΙΑ

Εἴταν περίπου μεσάνυχτα. Δώδεκα χρονῶν παιδί, ὁ Στεφανάκης, κοιμούντανε σὰν ἀρνί. Ἐρχεται ἄξαφνα στὴν κλίνη του ἡ μητέρα καὶ μ' ἕνα καλὸ σκούνημα τὸν ξυπνάει. Μισοσηκώνεται ὁ μικρὸς, τρίβει τὰ δυὸ του μεγάλα μάτια, καὶ τί νὰ δῇ ἀπὸ τίς χαραμίδες τοῦ παραθύρου! Φωτιά μεγάλη καὶ ροθερή! Τόνε σηκώνουνε, τὸν ντύνουν καὶ τὸν βγά-
ζουν ἔξω.

— Κάτω στοῦ θειοῦ του, φωνάζει ἡ μάνα τῆς παρακώρης ποῦ εἶχε τὴν ἐννοια του. Καὶ νὰ πλαγιάσῃ ἐκεῖ γλίσγωρα, νὰ μὴν ἀρρωστήσῃ.

Σταθῆκανε μερικὲς στιγμὲς στὸ περιβόλι ποῦ χώριζε τὸ σπίτι τοὺς ἀπὸ τὸ σπίτι ποῦ καίγονταν, νὰ δοῦν τὴ φωτιά. Τρομερὸ πρᾶμα! Θεόρατες γλῶσσες νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν τρύπα ποῦ εἴτανε μιὰ φορὰ στέγη, καὶ νὰ γυρεύουνε νὰ τὸν φᾶνε τὸν οὐρανό. Σ' ἕνα πλαγινὸ σπίτι, ὁ νοικοκύρης νὰ στέκεται σὲ παράθυρο, καὶ νὰ πετάῃ στὸ δρόμο τραπέζια, καρέγλες, στρώματα. Οἱ φωνὲς τῶν γειτόνων νὰ σὲ ξεκουφαίνουν, κι ὁ πατέρας τοῦ Στεφανάκη

ἀπάνω στὸ δῶμα του, κατάντικρυ στὴ φωτιά, νὰ στέκεται, νὰ τρέχει, νὰ προστάζει, καὶ νὰ χύνουνε κουβάδες νερὸ στὰ χαλιὰ ποῦ κρεμιούνταν ἀπὸ τὸ δῶμα, νὰ διαφεντέφουν τὸ σπίτι του, ποῦ τῶγλει-
φον κάπου κάπου ἀχόρταγες φλόγες, ὅταν φυσούσε ὁ ἄνεμος. Τᾶθλεπε ὅλ' αὐτὰ κ' ἔτρεμε ὁ μικρὸς Στεφανάκης. Τὸν παίρνει τέλος ἀπὸ τὸ χέρι ἡ παρakoρη, κι ὅτι ἔκαμε νὰ ξεκινήσῃ κατὰ τὸ σπίτι τοῦ θειοῦ, τρέχει ἡ μάνα κατόπι τοὺς καὶ τοὺς λέει νὰ σταθοῦνε νὰ πάρουν καὶ τὴν Ἀσπασία μαζί. Ἀσπασία εἴταν ἡ κόρη τοῦ νοικοκύρη ποῦ ἔρριχτε τίς καρέγλες ἀπὸ τὸ παράθυρο· μικρὴ κι αὐτὴ, καὶ μοναχοκόρη.

Πῆραν τὸν κάτω δρόμο, καὶ κατεβήκανε στοῦ θειοῦ τὸ σπίτι. Μπήκανε μέσα κι ἀμέσως ἔτρεξαν κατὰ τὸ παράθυρο νὰ κοιτάξουν. Ἀξέχαστο θέαμα! Τὸ παράθυρο ἔθλεπε κατὰ τὴν ἄλλη μεριά, ὄχι πρὸς τὴ φωτιά. Ἐβλεπαν τὴ θάλασσα, καὶ τὰ βουνὰ ἀντικρῦ. Ὅλα στὴν ἀναλκμπή μέσα. Ἐλε-
γες καὶ γλυκοχάραζε, μόνο ποῦ εἶχε κι ἀστέρια.

Ὁ μικρὸς δὲν εἴταν καὶ πολὺ σαστισμένος. Σὰ νὰ τοῦ ἄρεζε αὐτὸ τὸ ἀσυνήθιστο πρᾶμα. Ἡ μικρὴ ὁμως, ὁ νοῦς της εἴτανε ζαλισμένος, κ' ἡ καρδιά της πονοῦσε. Πονοῦσε ἡ καρδιά της γιὰ τὴν κούκλα ποῦ τὴν ξέχασε σὲ μιὰν κώχη· τί θὰ γείνη μοναχὴ της ἡ κούκλα ἂν τύχῃ καὶ πιάσῃ φωτιά καὶ τὸ σπίτι τοὺς, καὶ ποῖος θὰ τήνε γλυτώσῃ! Ἐκλαι-
γε ἡ μικρὴ, καὶ παρηγοριὰ πιά δὲν εἶχε. Ζητήσανε νὰ τὴν ἀχμουνε νὰ κοιμηθῇ. Τοῦ κάκου, δὲν μπο-
ροῦσε νὰ κοιμηθῇ, καὶ δὲν μπορούσε μήτε ὁ μικρὸς νὰ τὸν ξαναβρῇ πιά τὸν ὕπνο. Τήνε λυπούντανε τὴ μικρούλα.

Κοιμήθηκαν ὅλοι οἱ ἄλλοι. Σηκώνεται ὁ μικρὸς καὶ τῆς λέει τῆς γειτόνισσας του. «Πάγω ἐγὼ καὶ σοῦ τήνε φέρνω τὴν κούκλα». Καὶ βγαίνει ὅζω σιγὰ σιγὰ. Ἡ φωτιά εἴταν τώρα πρὸ δαμασμένη. Ἐφεγ-
γε ὁμως ἀκόμα, καὶ σὲ λίγη ὥρα ὁ Στεφανάκης εἴταν στῆς Ἀσπασίας τὸ σπίτι κοντά. Χώνεται ἡσυχὰ ἡσυχὰ ἀνάμεσ' ἀπὸ τὸ πλῆθος, καὶ πηγαίνει κοντὰ στὸν πατέρα της, ποῦ στέκουνταν τώρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα του, κοντὰ στὰ πράγματα τοῦ σπι-
τιοῦ του.

— Τῆς Ἀσπασίας τὴν κούκλα, φωνάζει.

Γυρίζει ὁ πατέρας τῆς Ἀσπασίας καὶ τότε βλέπει τὸ μικρὸ τρομασμένους.

— Τί γυρεύεις ἐσὺ ἐδῶ! τοῦ κάνει.

Τοῦ ξηγᾶει ὁ μικρὸς τὴν ὑπόθεση.

— Νὰ, πάρε τὴν καὶ φεύγα γλίσγωρα, θεοκατά-
ρατε, πρὶν νὰ σὲ μυριστοῦν οἱ γονιοί σου, τοῦ λέει, καὶ βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ σπιτικιά κουκλίτσα, ματόφρυδα καὶ στόμα καὶ μύτη βαμμένα μὲ τὴ μελάνη, ἀπάνω σ' ἕνα τεχνητὸ κόμπο ἀπὸ πανί, ποῦ εἶχε σχῆμα προσώπου.

Παίρνει ὁ μικρὸς τὴν κούκλα καὶ φεύγει.

Ἐφεξε τὸ πρόσωπο τῆς μικρῆς ἀπὸ τὴ χαρά. Ἀγκάλιασε τὴν κούκλα της, καὶ κοιμήθηκε.

Τώρα, πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω δὲν ξέρω, μὰ—ἡ ιστο-
ρία τῆς κούκλας εἴταν; ἄλλος λόγος εἴταν;— ὁ Στεφανάκης κ' ἡ Ἀσπασία εἶναι ἀντρόγυνο σήμερα.

A. E.